

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Мальця Дмитра Олександровича

«Організаційно-педагогічне забезпечення фізичного розвитку учнів приватних шкіл Кувейту (на прикладі американської системи навчання)»

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Представлена дисертаційна робота, безперечно, є актуальною, оскільки присвячена малодослідженій у вітчизняній науці проблемі фізичного виховання учнів приватних шкіл Кувейту та організаційно-педагогічному забезпеченню їх фізичного розвитку.

В умовах трансформації освітнього процесу, особливого значення набуває аналіз теорії і практики навчання в зарубіжних країнах, виокремлення прогресивних ідей та запровадження їх у вітчизняний освітній простір, зокрема щодо організації фізичного виховання. Розвиток фізичного виховання та залучення до спорту дітей і учнівської молоді має здійснюватися у контексті посилення інтеграції України в міжнародну систему освіти. У такому контексті важливу роль відіграють порівняльно-педагогічні дослідження.

Автор підкреслює, що дослідження організації фізичного виховання в закладах освіти та особливостей його реформування в зарубіжних країнах є актуальним, зважаючи на те, що посилюється значення фізичної культури як засобу профілактики негативного впливу постіндустріального суспільства на психо-фізичний і духовний стан людини.

Відтак стає відчутною потреба в пошуку шляхів імплементації ефективних методик навчання фізичної культури зарубіжних країн, зокрема приватних шкіл Кувейту в українську систему фізичного виховання з метою підвищення зацікавленості учнівської молоді до занять фізичними вправами і різними видами рухової активності, формування в учнів чітких уявлень про сучасну концепцію здоров'я, умови та чинники впливу на його формування,

збереження і зміцнення, усвідомлення особистої відповідальності і ціннісного ставлення до здорового способу життя.

Функціонування системи освіти України в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій, зокрема у сфері фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти. Кожен освітній заклад має прагнути підвищення рівня фізичного розвитку здобувачів, розвивати їх спортивні навички та вести пропаганду здорового способу життя.

Вищезазначене дає підстави вважати тему дисертаційного дослідження Мальця Дмитра Олександровича сучасною і актуальною, так як вона відповідає практичним запитам нинішнього часу.

Слід зазначити, що дисертація є складовою частиною науково-дослідної теми кафедри педагогіки та менеджменту освіти (нині кафедра педагогіки та спеціальної освіти) Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка «Соціально-професійне становлення особистості» (державний реєстраційний номер 0116U003481).

Логічною є структура дисертації, яка презентована вступом, трьома розділами, висновками до розділів, загальними висновками, списком використаних джерел (193 найменування, із них 88 – іноземною мовою), змістовними додатками (2) та відповідає вимогам щодо дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Аналіз основного змісту дисертації дає підстави стверджувати: дисертантом на достатньому науковому рівні обґрунтовано вибір теми, її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження, презентовано наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, подано відомості про апробацію результатів дисертації та їх впровадження в освітній процес. Це дозволило провести ґрунтовний аналіз досліджуваної проблеми та окреслити можливості використання кувейтського

досвіду в процесі подальшого реформування змісту фізкультурної освіти в Україні.

Перший розділ «*Теоретико-організаційні основи фізичного розвитку учнів приватних шкіл Кувейту*» складається з чотирьох підрозділів, в яких проаналізовано базові поняття дослідження, здійснено ґрунтовну характеристику американської системи навчання у приватних школах Кувейту, досліджено основні нормативні документи, що визначають і забезпечують освітній процес у приватних школах Кувейту, зокрема Американській міжнародній школі, Американській школі та Американській школі Бакалаврату (освітні, навчальні програми, навчальні плани); висвітлено особливості змісту фізичного виховання в приватних школах Кувейту.

Варто зазначити, що аналіз та узагальнення нормативних документів, психолого-педагогічної літератури та навчально-методичних матеріалів, досвід практичної роботи дозволив Дмитру Олександровичу визначити особливості американської системи навчання в приватних школах Кувейту, ураховуючи при цьому національні цінності та особливості, що відображаються в освітніх програмах.

Особливу увагу звернено на те, що приватні школи Кувейту за американською системою освіти працюють на основі програми міжнародного бакалаврату (IB), яка передбачає обов'язкове викладання курсу фізичного виховання окремим блоком, до якого входять не лише заняття спортом, а й основи здорового харчування та елементи гігієни; надається перевага ігровим формам роботи.

У дослідженні дисертантом наголошено, що фізичне виховання учнів приватних шкіл Кувейту, здійснюється за принципами, визначеними американською системою освіти, на основі затверджених та діючих стандартів, але при складанні плану навчальної діяльності викладач фізичного виховання та здоров'я людини має можливість вносити поточні корективи залежно від кількості студентів і, особливо, статі, так як в арабських країнах даний фактор відіграє особливу роль в організації освітнього процесу.

У другому розділі – *«Порівняльний аналіз організаційно-педагогічного забезпечення фізичного розвитку учнів Кувейту та України»*, який складається з трьох підрозділів досліджено особливості рухової активності студентів за американською системою навчання та школярів України; здійснено характеристику навчальних програм з фізичної культури для учнів закладів ЗСО в Україні; обґрунтовано специфіку розділів навчальної програми з фізичного виховання учнів за американською системою CURRICULUM.

Третій розділ *«Перспективні напрями творчого використання провідних інноваційних методик навчання фізичній культурі учнів приватних шкіл Кувейту в системі фізкультурної освіти України»*, складається з трьох підрозділів, в яких представлено рекомендації щодо попередження гіподинамії, ожиріння та підвищення імунітету в учнів засобами фізичної культури; рекомендації щодо проведення уроків фізичної культури у приватних школах Кувейту та закладах загальної середньої освіти України засобами дистанційного навчання; рекомендації щодо національно-патріотичного виховання учнів Кувейту та України; обґрунтовано можливості творчого використання в Україні провідних інноваційних методик навчання фізичної культури учнів приватних шкіл Кувейту.

Цінним у роботі є розробка здобувачем оздоровчої– програми профілактики і подолання гіподинамії та ожиріння в учнів приватних шкіл Кувейту засобами фізичної культури. Програма має теоретико-практичну спрямованість і включає різні види танцювальних рухів, дихальної гімнастики, гімнастичних вправ, а також авторську методику суглобової гімнастики «Сфера» для різнобічного розвитку опорно-рухового апарату і зміцнення здоров'я загалом.

На особливу увагу заслуговує обґрунтування автором необхідності вдосконалення організації фізкультурної діяльності учнів засобами дистанційної освіти. Здобувач цілком слушно наголошує, що не зважаючи на високий рівень розвитку інформаційних технологій, дистанційна освіта не містить готових рішень у викладанні шкільного предмета «Фізична культура».

Тому, особливий інтерес мають розроблені автором методичні рекомендації щодо проведення уроків фізичної культури у приватних школах Кувейту та закладах загальної середньої освіти України засобами інформаційно-комунікаційних технологій в умовах дистанційного навчання.

Глибоке дослідження проблеми дало змогу авторові зробити аргументовані висновки до розділів і загальні, у яких концентровано та змістовно відображаються головні результати роботи. Їх зміст переконує в тому, що дисертант досяг поставленої мети і розв'язав поставлені завдання.

Не викликає сумніву практичне значення одержаних результатів рецензованої дисертаційної роботи. Результати дослідження, зміст, висновки та джерельна база збагатили педагогічне знання з питань реформування змісту фізкультурної освіти в приватних школах Кувейту та можуть дістати застосування при розв'язанні наукових і практичних завдань модернізації національної системи фізичного виховання загальної середньої освіти України.

Також необхідно відзначити, що матеріали рецензованого дослідження пройшли необхідну апробацію, обговорювалися на міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях.

Основні положення і результати дослідження відображено в 13 наукових публікаціях автора, 11 з яких – одноосібні, в тому числі: 3 статті – у наукових фахових виданнях України, 2 статті – у закордонних наукових виданнях (WOS), 4 публікації – у матеріалах наукових конференцій, 4 публікації – у матеріалах науково-практичних семінарів.

В роботі дотриманні принципи академічної доброчесності. Використані в дисертації ідеї інших авторів мають відповідні посилання і використані для підкріплення результатів здобувача. Представлені до захисту наукові досягнення Мальця Д.О. є власними напрацюваннями, текст дисертації оригінальний.

Відзначаючи безсумнівні переваги дисертаційного дослідження Д.О. Мальця, наукове і практичне значення отриманих результатів та

позитивно оцінюючи дисертаційну роботу в цілому, вважаємо за доцільне вказати на деякі дискусійні положення та висловити окремі зауваження та побажання:

1. Здійснюючи характеристику навчальних програм з ФК в ЗЗСО України (Розділ 2., п. 2.2.) вважаємо, що здобувачу доцільно було б звернути увагу і на особливості, загальні критерії та основні види оцінювання навчальних досягнень учнів у освітній галузі «Фізична культура», що представлено в оновлених навчальних програмах з ФК.

2. На нашу думку, вартувало б детальніше висвітлити особливості організації фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в приватних школах Кувейту.

3. Відзначаючи важливу роль додаткової освіти в системі національно-патріотичного виховання учнів приватних шкіл Кувейту, доречно було б проаналізувати досвід, визначити потенціал закладів позашкільної освіти в Україні щодо реалізації даного напрямку виховання з учнями, зокрема засобами фізкультурно-спортивної діяльності.

4. При визначені особливостей фізичного виховання у приватних школах Кувейту за американською системою навчання, на наш погляд, варто більше уваги приділити формам роботи, спрямованим на забезпечення умов для якісної взаємодії школи і сім'ї.

Проте висловлені зауваження і побажання носять рекомендаційний характер, можуть стати предметом для дискусії і не знижують цінності проведеного дослідження яке є цілісним, має наукову новизну і практичне значення.

Вважаю, що дисертаційна робота на тему «Організаційно-педагогічне забезпечення фізичного розвитку учнів приватних шкіл Кувейту (на прикладі американської системи навчання)», відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. №502), а її автор Малець Дмитро Олександрович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

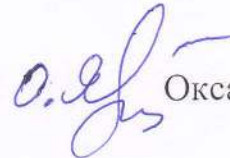
кандидат педагогічних наук,

доцент, доцент кафедри фізичного виховання

і рекреаційно-оздоровчої роботи

Центральноукраїнського державного

університету імені Володимира Винниченка

Оксана ЯЗЛОВЕЦЬКА

